

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

18. Deficientib. Sacerdotibus indigenis, vel Episcopo parare nolentibus, vel ex causa quacunq[ue] se excusantib. an liceat Sacerdotem aliunde vocatum pecunia conducere, qui Sacrame[n]ta ministret?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

56 DE NECES. ET MOD. MINIST.
Serenis, vt Regularium cuiusuis ordinis o-
pera ministeriue sine vlla mora aut impe-
dimento superiorum pestilentia tempore
vti possit, si tamē tempus permittat, & nul-
lum in mora sit periculum.

Q V Æ S T I O XVIII.

*Deficientibus sacerdotibus indigenis vel Episcopo
parere negligentibus, vel ex causa quacungq; siue
iusta siue iniusta se excusantibus, an liceat sacer-
dotem aliunde aduocatum pecunia condu-
cere qui peste infectis sacramenta
ministret.*

Quæstionis explicatio.

ANno Domini 1579. me parochum in
Ecclesia diui Michaelis Leodii agen-
te, cum in plerisq; Belgæ locis, & præsertim
ciuitate & patria Leodien. pestilentia in-
numeram multitudinem hominum absum-
meret, pastoresq; in summo vitæ discrimi-
ne versarentur, provide valde vterq; Ma-
gistratus sacerdotem foraneum conduxit
non exigua pecuniæ summa, qui seorsim à
suis habitaret, & peste infectis sacramenta
& alia ad salutē necessaria ministraret, da-
ta pastorib; libertate, vt quisq; pro sua pie-
tate, zelo, & prudentia, vel per se subditis
suis ægrotantibus sacramenta conferret, vel
sacer-

sacerdotis illius cōductitii opera vteretur. Siquidem inde secutum est primum, vt ægrotis sacramenta non deessent & sanis per pastores sanos & à contagione immunes sacramenta ministrarentur, deinde vt diuina officia per ecclesias parochiales, sacrum quoq; missæ officium, magno hominum concursu, pari religione & deuotione celebrarentur, tandem vt pastores singulari Dei benignitate à peste præferuarētur. Ceterū dum conductitius hic sacerdos incredibili labore, modo pedes, modo eques, per amplissimā & frequētissimam ciuitatē propter peste infectorum vndiq; dispersorum multitudinem non ita reuerēter cum sacramentis destruere posset, sed ea crudeliter & minus religiose administrare cogebatur, natæ fuerunt non solū inter populares, sed & ipsos pastores & sacerdote isto eiusque moribus, necnon ratione & modo ministrandi sacramēta, per plures quæstiones, inter quas hæc fuit quæ modo est in manibus, licueritne illum pro ministrādis sacramentis pecunia conducere.

Responsio.

Distinctione opus est: possunt enim in huiusmodi conductione quatuor considerari: primū, ipsa ministratio sacramentorum. 2. Labor extrinsece ipsi ministratori

D 5 strationi

strationi coniunctus. Tertium, Sústetatio pro tempore, quo per ciuitatem huiusmodi sacerdos discurrebat, vt sacraméta ministraret. Quartum & postremũ, cõtagionis & vitę periculũ cui se quotidie exponebat.

Si primum spectetur, communis sententia est, administrationẽ sacramentorum non posse pecunia cõduci, quia sacramenta, p̄sertim nouæ legis, de quibus agimus, sunt quam maxime spiritualia, vtpote gratiẽ iustificantis instrumenta, quæ proinde nulla re æstimari possunt; quãquam non desunt hodie viri docti & pii, qui hanc quoq; conductionem satis probabiliter in extrema quadam necessitate excusari posse putent, vt suo loco in materia de sacramento baptismi dicemus.

Si secundum: hoc est, labor extrinsece sacramentorum ministratiõni coniunctus; certum est licuisse conducere sacerdotem & pro suis huiusmodi laboribus pecuniam dare, quia labores illi procul dubio erant pecunia æstimabiles, licuit ergo magistratui conuenire cum illo sacerdote pro eiusmodi labore.

Si tertium; hoc est, sustetatio huiusmodi sacerdotis, certum quoque est quod illa ei dari potuerit etiam ex pacto, imo verò

a Matth. 10. debuerit; (a) Dignus enim est operarius mercede sua:

sua: & secundum Apostolum, (a) non est alligandum os boui trituranti. a 1. Cor. 9.

Si postremum: hoc est, contagionis & vitæ periculum, cui sacerdos ille quotidie se exponebat, satis quoque certum est potuisse cum illo pecunia pacisci vt se tali periculo exponeret, illud enim pecunia est æstimabile, sicut & pecunia magna & notabili etiam æstimari potest tolerantia factorum & aliarum rerum indignarum, quas apud peste infectos ferre oportebat. b Matth. 10.

Dices: Christus dicit, (b) gratis accepistis, gratis date, non licuit ergo pecunia illum conducere.

R. Sacerdotem sacramenta gratis dedisse, potuisse nihilominus secundū oēs p laboribus suis, nec non pro sustentatione & periculis quibus se exposuit cum magistratu conuenire & pacisci vt statim diximus. c c. Tua nos de symonia c de iustit. & iur. lib. 9. q. 6 art. 1.

Dices secundo: Ius prohibet omne pactū in spūalib, Respondet Sotus illi iuri per contrariā consuetudinē in quibusdā functionibus spūalibus & speciatim istis derogatum esse, passim, n. ea est consuetudo in ecclesia Prælati scientibus & conuenientibus. Certum est aut cōsuetudinem facere posse, vt id qerat symonia iuris humani nō sit amplius symonia. Optandum tñ esset vt hæc consuetudo tolleretur, quia speciem quandam

quandam negotiationis habet, præsertim apud vulgum harum rerum imperitum. Quamobrem qui hodie vellent in huiusmodi casu pacisci, consulte facerent, si expresse significarent se non pro functione sacra, sed pro sustentatione sua & laboribus, & non aliis pacisci.

Dices tertio: Quid si sacerdos plus iusto exigat pro sustentatione, eritne symoniacus dicendus?

R. Non erit reuera, præsumetur tamen talis in foro externo, quia enim illud stipendium necessariam sustentationem superet, videtur illud auctuarium accipi non iam pro sustentatione, sed vt pretium operis spiritualis; vt alibi S. (b) Thomas infirmit.

q. 2.2. q. 100.
art. 3. ad 3.

Dices quarto: Quod si sacerdos euaserit incolumis, nec quicquam incommodi vel damni passus fuerit, vt tunc temporis Leodii non sine summa totius ciuitatis admiratione accidit, tenebiturne aliquid de pretio conuento remittere?

R. Non tenebitur, satisfecit enim pro sua parte pacto conuento, & si incolumis euaserit, non alteri ascribi potest quam benignæ Dei prouidentia: Sic docent Canonistæ, mercatorē posse pacisci de lucro cessante vel damno emergente certo pretio pericu-

pericu-

periculum in se recipiendo, antequam dāna eiusmodi eueniant, & si non euenierint nō propterea teneri reddere aut quicquam diminuere, quia nimirum alterius causa reuera subiit periculum, etsi nihil detrimētū illi euenierit.

QVÆSTIO XIX.

*An liceat sacerdotem conducere, quem
scimus improbe viuere.*

Quæstionis explicatio.

Et si Sacramentorum virtus non pendeat à probitate ministrorum, neq; illorum, improbitas, si recipiens nullum obicem ponat, illi impedimentum præstet, non licet tamē regulariter vti improbo ministro, ne eius peccato cooperemur. Huius ergo occasione quæritur primo, quid si vir probus reperiri nequeat, sint autem improbæ vitæ, qui operam suam offerunt, an licebit horum operam in huiusmodi necessitate conducere?

Responsio.

SI Sacerdos (a) probus haberi nequeat, a. e. vestra, de
cohab. cleric.
& mulieris. licet in necessitate conducere Sacerdotem improbæ vitæ, qui sacramenta ministrat: quia petitur actio de se bona & laudabilis